

**AUTORITATEA NAȚIONALĂ DE INTEGRITATE
A REPUBLICII MOLDOVA**

**NATIONAL INTEGRITY AUTHORITY
OF THE REPUBLIC OF MOLDOVA**

**INSPECTORATUL DE INTEGRITATE
INTEGRITY INSPECTORATE**

MD-2005, mun. Chișinău, str. Mitropolit Gavriil Bănulescu-Bodoni, 26
Tel.(373 22) 820 601, fax (373 22) 820 602, www.ani.md, e-mail: info@ani.md

ACT DE CONSTATARE nr. 117/05

mun. Chișinău

12 august 2024

Inspectoarea de integritate superioară a Inspectoratului de Integritate al Autorității Naționale de Integritate, Ana CROITOR, în temeiul dispozițiilor art. 7 alin. (2), art. 19 lit. b) și g), art. 37 alin. (1) și art. 38 alin. (1) lit. b) din Legea nr. 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate, în rezultatul efectuării controlului respectării regimului juridic al incompatibilităților inițiat în privința **dlui Lilian Calancea, primar al comunei Baimaclia, raionul Cantemir**, IDNP XXXXX, născut la XXXXX, domiciliat în XXXXX,

A C O N S T A T A T :

La data de 15.05.2024 în cadrul Autorității Naționale de Integritate a fost înregistrată sesizarea nr. 7207. Potrivit sesizării, se solicită inițierea controlului privind respectarea regimului juridic al incompatibilităților de către dl Lilian Calancea, care s-a aflat în stare de incompatibilitate 71 de zile, or, începînd cu data de 21 noiembrie 2023 deține funcția de primar al com. Baimaclia, r-nul Cantemir, iar anterior (la 13.11.2023), i-a fost validat și mandatul de consilier local – mandat ce a încetat (a fost ridicat) prin hotărârea Comisiei Electorale Centrale nr. 2187 din 31.01.2024, în baza cererii de demisie.

Conform art. 30 alin.(1) din Legea nr. 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate (*în continuare – Legea nr. 132/2016*), sesizările depuse de persoanele fizice sau persoanele juridice, precum și cele din oficiu se înregistrează în termen de cel mult o zi lucrătoare și se repartizează aleatoriu, în ziua înregistrării, prin sistemul electronic de distribuire a sesizărilor.

Respectiv, în aceeași zi, în condițiile art. 30 alin.(1) din Legea nr. 132/2016, prin intermediul sistemului electronic de distribuire a sesizărilor „e-Integritate”, inspectoarei de integritate subsemnată i-a fost repartizată sesizarea în cauză sub nr. 202403360003.

În conformitate cu prevederile art. 6 lit. b) din Legea nr. 132/2016, în vederea realizării misiunii sale, Autoritatea exercită controlul privind respectarea regimului juridic al incompatibilităților. În consens cu art. 19 lit. b) al legii menționate supra, controlul privind respectarea regimului juridic al incompatibilităților se efectuează de către inspectorul de integritate.

În corespundere cu art. 37 alin. (1), (3) ale Legii nr. 132/2016, Autoritatea efectuează controlul privind respectarea regimului juridic al incompatibilităților din oficiu ori la sesizarea unor persoane fizice sau persoane juridice, în conformitate cu prevederile prezentei legi. După

repartizarea aleatorie a sesizărilor de efectuare a controlului privind respectarea regimului juridic al incompatibilităților, inspectorul de integritate inițiază verificarea prealabilă a acestora. Totodată, potrivit art. 37 alin. (4) din Legea nr. 132/2016, prevederile art. 30, 31, 32, ale art. 33 alin. (6)–(8), (12) și (13), ale art. 35 și 36 se aplică în modul corespunzător.

În ordinea art. 31 alin. (1) din Legea nr. 132/2016, inspectorul de integritate are obligația, în termen de 30 de zile de la data repartizării sesizării, să efectueze verificarea prealabilă a acesteia întru stabilirea existenței aparenței de încălcare a regimului juridic al incompatibilităților. Verificarea prealabilă se finalizează cu emiterea de către inspector a unui proces-verbal în care se indică motivele și temeiurile de inițiere sau de refuz al inițierii al controlului.

Reieșind din prevederile legale menționate supra, coroborate cu art. 75 Cod Administrativ, a fost demarată procedura de verificare prealabilă a sesizării întru stabilirea respectării condițiilor de formă și conținut a sesizării și existența bănuielii rezonabile de încălcare a regimului juridic al incompatibilităților de către dl Lilian Calancea.

Analizând condițiile de admisibilitate a sesizării s-a constatat că, sub aspectul respectării condițiilor de formă și conținut - sesizarea corespunde rigorilor legii, iar obiectul sesizat vizează aria de competență a Autorității Naționale de Integritate.

De asemenea, reieșind din prevederilor art. 37 alin. (5) al Legii nr. 132/2016, care stipulează că, controlul nu poate fi inițiat în cazul în care de la apariția stării de incompatibilitate au trecut mai mult de trei ani, inspectoarea de integritate a constatat că, termenul în care a fost depusă sesizarea și termenul legal acordat verificării prealabile permite inițierea controlului.

Urmare a procedurii de verificare prealabilă a sesizării, în temeiul art. 31 din Legea nr. 132/2016, a fost emis procesul-verbal nr. 98/05 din 12.06.2024 prin care s-a dispus inițierea controlului privind respectarea regimului juridic al incompatibilităților în privința dlui Lilian Calancea, pe motivul existenței aparenței de încălcare a regimului juridic al incompatibilităților, manifestată prin nesoluționarea în termenul legal a stării de incompatibilitate generată de deținerea concomitentă a mandatului de primar al com. Baimaclia, r-nul Cantemir și cel de consilier în Consiliul comunal Baimaclia, r-nul Cantemir.

În conformitate cu prevederile art. 31 alin. (2) și art. 32 din Legea nr. 132/2016, prin scrisoarea cu nr. de ieșire 04-05/5972 din 12.06.2024 (recepționată la 13.06.2024), dl Lilian Calancea (în continuare - subiectul controlului/supus controlului/declarării) a fost informat despre inițierea controlului în privința sa, precum și despre drepturile de care acesta beneficiază, în calitate de persoană supusă controlului.

În ordinea art. 85 alin. (3) și art. 87 alin. (1) din Codul Administrativ al Republicii Moldova, autoritatea publică trebuie să stabilească din oficiu aspectele de fapt ale cazului care face obiectul procedurii, fără a se limita la dovezile și afirmațiile participanților, conducându-se de probele pe care le consideră necesare, conform dreptului discreționar, pentru investigarea stării de fapt.

Ținând cont de normele legale menționate supra, în scopul exercitării atribuțiilor de control și acumulării materialului probatoriu relevant, în temeiul art. 19 și 20 alin.(1) lit. b)-c) din Legea nr. 132/2016, inspectoarea de integritate a accesat sistemul informațional automatizat „e-Integritate”, precum și a solicitat informații și documente necesare controlului de la Comisia Electorală Centrală privind funcțiile electiv deținute de către dl Lilian Calancea.

Conform răspunsului parvenit de la Comisia Electorală Centrală, s-a stabilit următoarele:

Dl Lilian Calancea în urma alegerilor locale generale din 05 noiembrie 2023, a fost ales consilier în Consiliul comunal Baimaclia, r-nul Cantemir – mandat validat prin Hotărârea nr. 32 din 13.11.2023 emisă de Consiliul Electoral al Circumscripției Electorale comunale Baimaclia nr. 8/3.

De asemenea, în rezultatul alegerilor locale generale din 19 noiembrie 2023, dl Lilian Calancea a câștigat și mandatul de primar al com. Baimaclia, r-nul Cantemir – mandat validat prin Hotărârea nr. 35 din 21.11.2023 emisă de Consiliul Electoral al Circumscripției Electorale comunale Baimaclia nr. 8/3.

Respectiv, dl Lilian Calancea (IDNP XXXXX) a fost identificat în calitate de subiect al declarării averii și a intereselor personale, potrivit art. 3 alin.(1), lit. a) și b) din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale (*în continuare - Legea nr. 133/2016*), urmare a obținerii mandatului de consilier în Consiliul comunal Baimaclia, r-nul Cantemir și a mandatului de primar al com. Baimaclia, r-nul Cantemir, în rezultatul alegerilor locale generale din noiembrie 2023.

De menționat că, deținerea de către o persoană a calității de subiect al declarării impune și obligația de a respecta prevederile legale privind regimul juridic al incompatibilităților.

Potrivit art. 16 din Legea nr. 133/2016, subiectul declarării se află într-o stare de incompatibilitate în cazul în care pe lângă funcția publică sau de demnitate publică deține/exercită simultan o altă funcție, calitate sau activitate, fapt care este interzis prin Constituția Republicii Moldova și/sau prin alte acte legislative.

Reieșind din prevederile art. 2 din *Legea nr. 768/2000 privind statutul alesului local, consilierii consiliilor satești (comunale), orașenești (municipale), raionale și consiliului municipal Chișinău, deputații în Adunarea Populară a Găgăuziei, primarii și viceprimarii, președinții și vicepreședinții raioanelor dețin statut de ales local.*

În continuare, sub aspectul analizei respectării regimului juridic al incompatibilităților în cadrul procedurii de control inițiate, în drept, inspectoarea de integritate se bazează în principal pe prevederile Legii nr. 768/2000 privind statutul alesului local (în continuare – Legea nr. 768/2000) și Legea nr. 436/2006 privind administrația publică locală (în continuare – Legea nr. 436/2006).

În corespundere cu art. 7 din Legea nr. 768/2000, (1) Mandatul alesului local este incompatibil cu:

- a) exercitarea altei funcții de demnitate publică;
- b) calitatea de funcționar public în oficiile teritoriale ale Cancelariei de Stat;
- c) calitatea de funcționar public, de angajat în subdiviziunile autorităților administrației publice locale (aparatură președintelui raionului, primăriei, primărie și preturile municipiului Chișinău, direcții, secții și alte subdiviziuni), inclusiv ale Adunării Populare a Găgăuziei și ale Comitetului executiv a Găgăuziei;
- d) calitatea de șef, de șef adjunct (inclusiv interimatul acestor funcții) în structurile subordonate autorităților publice locale (instituții publice, servicii, întreprinderi municipale);
- e) alte cazuri stabilite prin lege, inclusiv cele prevăzute la art. 84 al Legii nr. 436-XV din 28 decembrie 2006 privind administrația publică locală.

(2) Suplimentar la incompatibilitățile prevăzute la alin.(1) din prezentul articol, mandatul consilierului este incompatibil cu calitatea de consilier al unui consiliu de același nivel sau de consilier al consiliului de orice nivel din alte unități administrativ-teritoriale de nivelul al doilea.

În consens cu art. 84 alin.(1) și (2) din Legea nr. 436/2006, președintele și vicepreședintele raionului, guvernatorul unității teritoriale autonome cu statut juridic special, președintele și vicepreședinții adunării populare a unității teritoriale autonome cu statut juridic special, președinții comisiilor permanente ale adunării populare a unității teritoriale autonome cu statut juridic special, primarii și viceprimarii, pe parcursul mandatului lor, nu au dreptul să dețină alte funcții retribuite sau să cumuleze o altă funcție, prin contract sau acord, în întreprinderi străine sau întreprinderi și organizații mixte, în întreprinderi, instituții și organizații cu orice formă de organizare juridică, cu excepția activităților științifice, didactice și de creație. Funcția de președinte și vicepreședinte al raionului, de primar și viceprimar este incompatibilă cu calitatea de consilier.

Potrivit art. 8 alin.(1) din Legea nr. 768/2000, alesul local care se află în unul din cazurile de incompatibilitate prevăzute la art.7 din prezenta lege va demisiona din funcția incompatibilă cu mandatul deținut sau își va depune mandatul în termen de 30 de zile de la apariția incompatibilității.

Prin urmare, se explică că, odată ce persoana supusă controlului deținea mandatul de consilier în Consiliul comunal Baimaclia, raionul Cantemir și ulterior a optat pentru o altă funcție (primar al comunei Baimaclia, raionul Cantemir) asupra căreia se extinde regimul juridic al incompatibilităților, intervine situația de incompatibilitate care urmează să înceteze pînă la expirarea termenului prevăzut de lege.

Respectiv, dl Lilian Calancea, din data validării mandatului de primar al com. Baimaclia, raionul Cantemir – 21.11.2023 (data apariției stării de incompatibilitate) a avut obligația legală de a renunța la una din cele 2 calități (cea de consilier în Consiliul com. Baimaclia, raionul Cantemir sau de primar al com. Baimaclia, raionul Cantemir) în termen de 30 de zile, adică până la data de 21.12.2023, potrivit art. 8 alin.(1) din Legea nr. 768/2000 - fapt ignorat de către subiectul declarării vizat.

Or, stabilirea termenului pentru întreprinderea acțiunilor în vederea înlăturării stării de incompatibilitate reprezintă în sine norme imperative sau categorice, adică cele de la dispoziția cărora nu se admite nici o derogare, sub sancțiune. Prin instituirea acestora, legiuitorul nu a lăsat la discreția subiecților declarării latitudinea de a-și alege comportarea în ipoteza dată.

Reieșind din materialele acumulate în cadrul controlului, în vederea respectării dreptului la apărare, dlui Lilian Calancea i s-a solicitat prezentarea explicațiilor asupra eventualei încălcări a regimului juridic al incompatibilităților, ce formează obiectul controlului.

Prin explicația din 13.06.2024, semnată electronic de către dl Lilian Calancea, înregistrată cu nr. de intrare 8681 din 13.06.2024, ultimul indică: „În legătură cu inițierea controlului privind respectarea regimului juridic al incompatibilităților funcției de primar și consilier local în Consiliul comunal Baimaclia, r-l Cantemir, explic următoarele: referitor la nerespectarea termenului de 30 zile pentru soluționarea stării de incompatibilitate confirm că acest fapt a survenit în urma necalculării corecte a termenului în care era necesar înlăturarea stării de incompatibilitate și nicidecum nu a fost comis intenționat...”

În context, se remarcă că, dl Lilian Calancea a întreprins totuși măsuri privind eliminarea stării de incompatibilitate peste termenul de 30 zile, prin renunțarea la mandatul de consilier în Consiliul comunal Baimaclia, raionul Cantemir.

Respectiv, prin Hotărârea Comisiei Electorale Centrale a RM, nr. 2187 din 31.01.2024, s-a ridicat, în baza cererii de demisie din 22.12.2023, mandatul consilierului Calancea Lilian

ales pe lista Partidului Politic „Partidul Acțiune și Solidaritate” în Consiliul comunal Baimaclia, raionul Cantemir.

În atare circumstanțe, inspectoarea de integritate apreciază că încetarea stării de incompatibilitate s-a realizat tardiv, cu încălcarea termenului stabilit de lege.

Prin urmare, studiind materialele dosarului de control, punctul de vedere prezentat și cadrul legal pertinent ce reglementează regimul juridic al incompatibilităților aplicabil alesului local, inspectoarea de integritate conchide că, dl Lilian Calancea, prin nesoluționarea în termenul legal prevăzut la art. 8 din Legea nr. 768/2000, a stării de incompatibilitate, manifestată prin deținerea simultană a mandatului de primar al com. Baimaclia, r-nul Cantemir și cel de consilier în Consiliul comunal Baimaclia, r-nul Cantemir, a încălcat regimul juridic al incompatibilităților.

În corespundere cu art. 23 alin. (3) și (6) din Legea nr. 133/2016, fapta subiectului declarării în privința căruia s-a constatat starea de incompatibilitate nesoluționată în termenul legal constituie temei pentru tragere la răspundere disciplinară, contravențională și/sau, după caz, pentru încetarea mandatului, a raporturilor de muncă ori de serviciu ale acestuia.

Subiectul declarării eliberat sau destituit din funcție potrivit prevederilor alin. (3)–(5) este decăzut din dreptul de a mai exercita o funcție publică și/sau o funcție de demnitate publică, cu excepția funcțiilor electivă, pe o perioadă de 3 ani de la data eliberării sau destituirii din funcția publică ori de demnitate publică respectivă sau de la data încetării de drept a mandatului său. Dacă persoana a ocupat o funcție electivă, ea nu mai poate ocupa aceeași funcție pe o perioadă de 3 ani de la data încetării mandatului.

Prin prisma dispozițiilor art. 38 alin. (1) lit. b) din Legea nr. 132/2016, în urma controlului privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese, al incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor, inspectorul de integritate emite un act de constatare în cazul în care stabilește că persoana supusă controlului s-a aflat ori se află în stare de incompatibilitate.

Conform art. 39 alin. (1) din aceeași lege, în cazul în care se constată nedeclararea sau nesoluționarea unui conflict de interese ori încălcarea regimului juridic al incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor, inspectorul de integritate:

a) încheie un proces-verbal cu privire la contravenție și aplică sancțiunea contravențională. Termenul de prescripție a răspunderii contravenționale nu se aplică;

b) după caz, emite un act de constatare în care solicită încetarea mandatului, a raporturilor de muncă sau de serviciu ale subiectului declarării și aplică pentru acesta interdicția de a ocupa o funcție publică sau de demnitate publică.

Consecutiv, potrivit art. 39 alin. (2) și (5) din Legea nr. 132/2016, inspectorul de integritate decide dacă dispune măsurile menționate la alin. (1) lit. b) în funcție de gradul de vinovăție al subiectului declarării, de natura abaterii, de numărul și durata abaterilor, de comiterea unor abateri similare anterior, de prejudiciul adus interesului public și de funcția publică deținută.

La aprecierea faptului dacă sunt aduse daune interesului public se va ține cont în principal de caracterul sistematic sau unitar al abaterii, de numărul de persoane afectate, de mărimea prejudiciului material cauzat, de consecințele abaterii la nivel local, național sau internațional, de afectarea reputației autorității/instituției publice sau a bunei funcționări a acesteia, precum și de alte circumstanțe care ar afecta interesul public.

În aceeași ordine de idei, se reține că la aplicarea sancțiunii sub formă de privare a persoanei de dreptul de a exercita funcții publice/funcții de demnitate publică/funcție electivă,

inspectorul de integritate urmează să motiveze, prin prisma principiului proporționalității, aplicarea unei astfel de sancțiuni.

Această concluzie derivă din prevederile art. 29 din Codul Administrativ, care statuează că, orice măsură întreprinsă de autoritățile publice prin care se afectează drepturile sau libertățile prevăzute de lege trebuie să corespundă principiului proporționalității. O măsură întreprinsă de autoritățile publice este proporțională dacă: a) este potrivită pentru atingerea scopului urmărit în temeiul împuternicirii atribuite prin lege; b) este necesară pentru atingerea scopului; c) este rezonabilă. Măsura întreprinsă de autoritățile publice este una rezonabilă dacă ingerința produsă prin ea nu este disproporțională în raport cu scopul urmărit.

În circumstanțele examinate ce vizează faptele admise de dl Lilian Calancea, se concluzionează că acesta a manifestat o vădită neglijență prin omiterea luării măsurilor cerute de îndeplinirea unei obligații legale, în termenul expres prevăzut de legislația în vigoare.

La caz, natura abaterii ține de aflarea în stare de incompatibilitate și nesoluționarea acesteia în termen, stare/situație care de fapt a încetat (tardiv) la 31.01.2024 ca urmare a Hotărârii Comisiei Electorale Centrale a RM, nr. 2187 din 31.01.2024, prin care s-a decis ridicarea, în baza cererii de demisie din 22.12.2023, mandatul consilierului Calancea Lilian ales pe lista Partidului Politic „Partidul Acțiune și Solidaritate” în Consiliul comunal Baimaclia, raionul Cantemir. Respectiv, fapta subiectului declarării, manifestată prin depunerea tardivă a cererii privind ridicarea mandatului de Consilier în Consiliul comunal Baimaclia, r-nul Cantemir) urmează a fi calificată ca măsură de conformare la cerințele legale și drept urmare de atenuare a răspunderii.

În context, reieșind din informația consultată din Sistemul Informațional „e-Integritate” - „Dosare pe același subiect”, se atestă că, subiectul controlului nu a avut abateri similare anterior pe domeniul de competență al Autorității Naționale de Integritate, astfel, se reține caracterul unitar al abaterii.

De asemenea, în cadrul prezentului control, inspectoarea de integritate nu a putut determina persoanele afectate și mărimea prejudiciului material cauzat.

Generalizând cele enunțate supra, în coroborare cu criteriile prevăzute de art. 39 alin.(2) din Legea nr. 132/2016 (și anume: lipsa prejudiciului adus interesului public, lipsa comiterii unor abateri similare anterior, natura și durata abaterii, funcția deținută, precum și faptul că abaterea a fost admisă la nivel local, fără a se răsfrânge la nivel național/internațional și asupra interesul public general), inspectoarea de integritate nu atestă necesitatea de a solicita încetarea mandatului și aplicarea interdicției de a ocupa o funcție publică/de demnitate publică/electivă, pe o perioadă de 3 ani, or, în circumstanțele de fapt și de drept expuse, măsura nominalizată nu este necesară, rezonabilă și nu este proporțională în raport cu scopul urmărit.

Însă, pentru abaterea comisă, dl Lilian Calancea urmează a fi sancționat prin aplicarea sancțiunii contravenționale prevăzute de Codul Contravențional al RM.

Reieșind din cele expuse, în temeiul art. 19 lit. g), art. 35-39 din Legea nr. 132/2016, inspectoarea de integritate superioară, -

DECIDE :

1. Se constată încălcarea regimului juridic al incompatibilităților de către dl Lilian Calancea, prin nesoluționarea în termenul legal a stării de incompatibilitate generată de exercitarea/deținerea simultană a mandatului de primar al com. Baimaclia, r-nul Cantemir și cel de consilier în Consiliul comunal Baimaclia, r-nul Cantemir.

2. Se aduce la cunoștința dlui Lilian Calancea, actul de constatare și se informează despre dreptul de a-l contesta, în termen de 30 zile de la emitere, la Curtea de Apel Chișinău (MD-2043, mun. Chișinău, str. Teilor, nr. 4).

**Inspectoare de integritate superioară
a Inspectoratului de Integritate**

Ana CROITOR